

Фото: УАРС, Укрінформ

Експерти розповіли про стан релігійної свободи в Україні і світі

КИЇВ – Найбільше у світі утисків у вільному сповіданні власної релігії зазнають християне. Така тенденція зберігається вже не один рік, поряд із тим фактом, що більшість людей у світі не мають права на свободу віросповідання чи практичної можливості його реалізувати. Такими словами президент Української асоціації релігійної свободи (УАРС) Віктор Єленський розпочав прес-конференцію на тему «Релігійна свобода в Україні і світі: виклики нового десятиліття», яка 18 лютого відбулась в Укрінформі за участі експертів, правозахисників та журналістів, – повідомляє [Інститут релігійної свободи](#)

Однією з найбільших небезпек для релігійної свободи у світі, яка стала очевидною в останній період, Віктор Єленський назвав “загрозу секулярного фундаменталізму”. За його словами, такий фундаменталізм “виходить з того, що жодні ознаки релігійної належності людини не повинні маніфестуватись”. Саме така модель державно-церковних відносин на сьогодні все більше впроваджується у Франції.

[Віктор Єленський зауважив](#), що найчастіше секулярне відношення до релігії оголошують представники урядів світських держав. Однак замість байдужості до релігійних проявів та віросповідання громадян, що передбачає секуляризм, навпаки демонструється жорстка ворожість до усього релігійного. Така тенденція, на думку експерта, свідчить

про відведення для секуляризму місця у суспільному житті як для релігії. “Навколо цього зараз точаться колосальні контрверсії в Європі і в тому числі

[в Європейському Суді з прав людини](#)

”, – заявив президент УАРС.

Коментуючи міжнародну ситуацію, Віктор Єленський заявив про наявність досить серйозних загроз та викликів релігійній свободі у світі. Окрім іншого він згадав загрози для свободи віросповідання з боку мафій, передусім наркомафій, які виступають проти Церков і релігійних громад, що надають соціальну допомогу наркозалежним та займаються їх реабілітацією. Як приклад, президент УАРС згадав нещодавній напад на християн п'ятидесятницької громади в російській республіці Удмуртія.

Генеральний секретар УАРС Петро Ганулич у своєму виступі порушив питання упередженого висвітлення українськими ЗМІ діяльності християнських Церков протестантського спрямування. За його словами, в минулому році мали місце непоодинокі [репортажі](#) на центральних українських телеканалах, повідомлення у пресі та на веб-ресурсах, які недоброзичливо та часто на основі перекручених чи недостовірних фактів характеризували діяльність цих християнських спільнот.

На думку Петра Ганулича, спроби дискредитувати протестантські Церкви не тільки ображають релігійні почуття віруючих, але й провокують у суспільстві релігійну нетерпимість.

[У своєму виступі](#) голова Державного комітету України у справах національностей та релігій Юрій Решетников високо оцінив стан релігійної свободи в Україні, попри наявність деяких викликів, особливо на рівні органів місцевого самоврядування, рішення яких іноді конфесійно обумовлені.

“Нинішня ситуація в Україні засвідчує, що наша держава є одним зі світових лідерів у дотриманні права своїх громадян на свободу совісті, а відтак і діяльності релігійних організацій”, – зауважив голова Держкомнацрелігій.

Він повідомив, що релігійна мережа України за даними на 1 січня 2010 року збільшилася на 719 релігійних організацій порівняно з даними на початок минулого року та налічує на сьогодні біля 35 тисяч релігійних організацій різних видів (громади, духовні навчальні заклади, місії, монастирі, братства тощо). Зокрема, за минулий рік православна спільнота зросла на 429 релігійних організацій, а кількість протестантських спільнот збільшилася на 150 громад.

“Динаміка зростання кількості релігійних організацій в Україні засвідчує, що ситуація в

державі є позитивною для релігійної спільноти", – зазначив Юрій Решетніков. Голова Держкомнацрелігій зауважив, що релігійна свобода має не тільки статистичний, а й економічний вимір. Саме тому протягом останніх двох років Уряд доклав багато зусиль для забезпечення належних умов для духовної та соціальної діяльності Церков і релігійних організацій в Україні.

У свою чергу голова правління Інституту релігійної свободи Олександр Заєць [представи в інформацію](#)

про стан законодавчого забезпечення релігійної свободи та актуальні законопроекти у цій сфері, які очікують розгляду у Верховній Раді України. Він згадав

[законопроект](#)

про забезпечення дотримання таємниці сповіді, який вже вдруге поданий до Парламенту,

[пропозицію](#)

про надання релігійним організаціям права засновувати навчальні заклади державного стандарту освіти, а також

[законопроект](#)

про введення мораторію на приватизацію майна релігійного призначення, раніше експропрійованого у Церков.

На думку Олександра Зайця, ініціатива щодо введення такого мораторію стає все більш очікуваною з боку релігійної спільноти. Він зауважив, що мають місце непоодинокі випадки, коли колишні церковні споруди, що згідно міжнародних зобов'язань України мають бути повернуті історичним власникам, були відчужені з комунальної власності на користь сторонніх осіб. При цьому деякі з цих споруд, як свідчать окремі приклади, нові власники перетворили на розважальні заклади.

Серед загроз релігійній свободі Україні керівник Інституту релігійної свободи назвав [законпроект](#)

Г.Москаля (НУНС) щодо запобігання діяльності релігійних культів деструктивного типу та тоталітарних сект, а також

[законопроект](#)

В.Лук'янова (Партія регіонів) та І.Рибакова (позафракційний) про заборону діяльності тоталітарних релігійних сект, який був відкликаний напередодні другого туру виборів Президента України.

На переконання Олександра Зайця, з яким погодились і інші присутні експерти, такі ініціативи не убезпечать громадян від зловживань у релігійній сфері, а лише ставлять під загрозу свободу віросповідання в цілому – для усіх конфесій України. Відповідаючи на питання журналіста, керівник ІРС підкреслив, що на факти зловживань релігійною свободою у кожному окремому випадку повинні реагувати та провадити належне розслідування правоохоронні органи та суд. Голова Держкомнацрелігій доповнив цю

тезу та зауважив, що на сьогодні Кримінальний кодекс України цілком дозволяє припиняти правопорушення у сфері релігійної діяльності, які інколи трапляються.

Підсумовуючи, Олександр Заєць наголосив, що одним із основних викликів для релігійної свободи в Україні є питання про те, чи зможуть представники державної влади забезпечити прозорість та відкритість у процесі оновлення Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», враховуючи при цьому думку релігійної спільноти.

Другу половину прес-конференції експерти присвятили відповідям на питання журналістів. Слід зазначити, що вже традиційно на початку року Українська асоціація релігійної свободи проводить прес-конференцію, присвячену огляду стану релігійної свободи в Україні та світі. *Інститут релігійної свободи, м.Київ*
www.irs.in.ua